
Tilvenning i Lindeberg FUS barnehage – en god og trygg barnehagestart

barnehagene

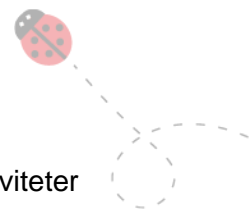
Barnets første møte med Lindeberg FUS barnehagen skal være preget av trygg tilknytning og gode rutiner. Barns følelsesmessige bånd utvikles gjennom hele barnehagelivet, men tilvenningsperioden er en ekstra sårbar periode, særlig for de aller minste barna. Barn må venne seg til en ny hverdag, nytt miljø, nye rutiner, bli kjent med mange fremmede mennesker og venne seg til å være atskilt fra foreldre / foresatte. Personalet og foresatte må derfor sammen finne ut av hva barnet har behov for, og vurdere hvor mange dager foresatte bør være i barnehagen. Barnehagens rutiner for tilvenning er basert på nyere forskning om trygg tilknytning, følger FUS standard for tilvenning og Lillestrøm kommunes kvalitetsplan for tilvenning.

Målet med tilvenningsperioden i Lindeberg FUS barnehage er at:

- ↪ Tilvenningen tilpasses hvert enkelt barns behov i tett dialog med barnets foresatte.
- ↪ Personalet gir barna trygghet gjennom god omsorg.
- ↪ Personalet har kunnskap om trygg tilvenning og tilknytning (trygghetssirkelen) .
- ↪ Barnehagen har gode rutiner for tilvenning og følger disse.
- ↪ Barna er trygt tilknyttet minst en voksen på sin avdeling.
- ↪ Foresatte har tillit til personalet og opplever at det er trygt å levere barnet i barnehagen.
- ↪ Det tilrettelegges for foreldreaktiv tilvenning.

Personalet i barnehagen skal:

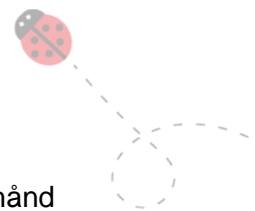
- ↪ **Sette av god tid** til tilvenning for barnet.
- ↪ **Gi foresatte informasjon** om barnehagens rutiner for oppstart og tilvenning og bakgrunn for rutinene.
- ↪ **Invitere alle barn og foreldre på besøk i barnehagen før oppstart.** Foreldre og barn inviteres til besøksdager i juni for å bli kjent med ansatte og barnehageområdet før oppstart. For barn som starter i barnehagen senere på høsten/vinteren, vil familien også få tilbud om besøksdager nærmere oppstartsdato.
- ↪ Utpeke en **tilknytningsperson** ved oppstart for barnet og foreldrene.
- ↪ Arrangere **foreldremøte i juni** for nye foreldre med informasjon om tilvenningsprosessen og barnehagens pedagogiske tilbud og leke – og læringsmiljø.
- ↪ Invitere foreldrene til **tilvenningssamtale** for å bli kjent med hverandre før oppstart. Målet med samtalen er at barnehagen får informasjon om barnet og familien for å kunne legge til rette for en best mulig tilvenning.
- ↪ **Tilrettelegge for en trygg og god oppstart** uansett når på året barnet begynner og uansett alder.

- ⇒ Ha **tett dialog** med barnets foreldre i tilvenningsperioden.
- ⇒ Legge til rette for at **foreldre skal være aktivt deltagende** i barnets rutiner og aktiviteter ved oppstart i barnehagen med tanke på foreldreaktiv tilvenning.
- ⇒ Være **trygge og omsorgsfulle voksne** som er tilgjengelige og tilstedeværende, og følger barnas behov oppe (støtter barnets utforskning) og nede på Trygghetssirkelen (være sammen med barnet i følelsene).
- ⇒ **Gjennomføre en oppstartsamtale** med foreldrene 2-6 uker etter barnehagestart. Ansvarlig for samtalen er pedagogisk leder. Målet med samtalen er å dele erfaringer om tilvenningsprosessen og oppstarten i barnehagen, og legge til rette for videre samarbeid.

Forventninger til foresatte i tilvenningsperioden:

- ⇒ Sett av minst **fem dager til tilvenning** ved oppstart i barnehagen.
- ⇒ Legge opp til at barnet har **korte dager** i barnehagen og rolige ettermiddager hjemme i tilvenningsperioden.
- ⇒ Barnet bør være i barnehagen i det tidsrommet tilknytningspersonen er på jobb de første ukene.
- ⇒ Det anbefales at det **kun er en foresatt av gangen** som er sammen med barnet i tilvenningsdagene.
- ⇒ Foresatte **deltar aktivt i barnets rutiner** de første dagene som eksempelvis ved stell, måltid og legging/soving.
- ⇒ Foresatte **setter ord på barnets behov og uttrykk**, slik at tilknytningspersonen blir kjent med barnets behov.
- ⇒ Når barnet begynner å utforske på egenhånd, anbefaler vi at foresatte finner seg en plass i rommet og sitter i ro. Dette for at barnet til enhver tid skal vite hvor den trygge basen befinner seg og være tilgjengelig for barnet når de trenger å «fylle koppen» jmf. Trygghetssirkelen. Se mer informasjon om dette litt lenger ned i skrivet.
- ⇒ **Begrense mobilbruken** til et minimum, slik at dere til enhver tid er tilgjengelig for barnet.
- ⇒ **Alltid si ifra til barnet før dere forlater avdelingen og/eller barnehagen.**
- ⇒ **Trygge barnet i avskjeden** ved å vise barnet at dere har tillitt til at barnehagen er et trygt sted å være.
- ⇒ Det oppfordres til at barnet har med seg et **overgangsobjekt** som smokk, koseklut, bamse eller lignende slik at barnet har noe kjent og trygt med seg når foresatte ikke lenger er med i barnehagen.
- ⇒ Foresatte oppfordres til å **ta kontakt** med barnehagen når de har behov for det underveis i tilvenningen. Kontaktinformasjon utveksles ved tildelt barnehageplass.

Foreldreaktiv tilvenning

Hensikten med foreldreaktiv tilvenning er å få til en glidende overgang fra at foresatte tar hånd om alle oppgaver med barnet i barnehagen, til det blir naturlig og trygt for barnet at tilknytningspersonen overtar stadig flere oppgaver. Når barn får god tid til å gjøre seg kjent i barnehagen, sammen med sine foresatte, vil det bli enklere for dem å være uten foresatte når tilvenningsdagene er over. I FUS barnehagene legges det opp til at barna gradvis og sammen med voksne de kjenner, skal få erfare at barnehagen er et fint sted å være, ikke at barna raskt skal måtte øve seg på å være uten foresatte i barnehagen.

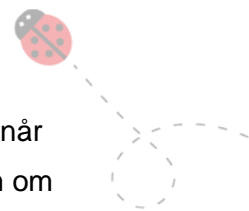
Hovedoppgaven for personalet i tilvenningen for et nytt barn er å sørge for at barnet får trygg tilknytning til en voksen i barnehagen. Personalet må sette av tid til å lære det nye barnet å kjenne, bli kjent med barnet og barnets rutiner og preferanser, og tilpasse seg disse i den grad det praktisk lar seg gjennomføre.

Foresatte som ressurs og samarbeidspartner

Foresattes rolle under tilvenningen er å være en støtte for barna sine når de skal utforske barnehagen og etablere kontakt med dere ansatte og andre barn. Det er personalet som må legge til rette for at foresatte skal kunne innta denne aktive rollen under tilvenningen. Foresatte kjenner til alle uttrykkene barnet har, hva de betyr og hva barnet trenger. Fordi barn er ulike, er det ikke alltid like lett for personalet å oppfatte barns ulike behov og møte disse på en god måte. Et nært og godt samarbeid mellom personalet og foresatte er derfor en viktig suksessfaktor for en god tilvenning og for at barnet skal føle seg trygt i barnehagen. Mens foresatte er eksperter på sitt barn, er personalet i barnehagen eksperter på barnehagen og barn i gruppe. God informasjonsflyt mellom personalet og foresatte om hva tilvenning til barnehagen innebærer for barnet og hva som forventes av dem som foresatte er viktig. Dette bidrar til trygghet og forutsigbarhet. Foresatte skal alltid si ifra til barnet når de forlater barnehagen. Det kan være like vondt for foresatte å gå fra barnet som det er for barnet, og noen foresatte kan trenge hjelp med disse følelsene.

Trygg tilknytning

Trygg tilknytning handler om at barnet, når det er lei seg eller frustrert søker trøst hos en trygg voksen, det være seg foresatte eller personal. Det andre er at det lar seg trøste. Barnehagestart kan være stressende for noen barn. Utrygge barn kan gi høylytt uttrykk for sin misnøye og

mistrivsel. Andre utrygge barn gir få signaler på at de ikke har det bra, de protesterer ikke når foresatte går, men trekker seg tilbake. De kan ha en likegyldig holdning til personalet, som om de ikke trenger noen form for hjelp eller støtte.

Fravær av lek og utforskning kan være en indikasjon på at barnet ikke er trygt og trenger mer tid og mer omsorg og støtte. Barn har et grunnleggende behov for trygghet, forutsigbarhet og stabilitet. Opplevelsen av trygghet for barn og foresatte i barnehagen er grunnlaget for en positiv utvikling. For å sikre en trygg og god tilknytning er det viktig å anerkjenne barnets reaksjoner ved ikke å avlede barnet. La barnet være lei seg, trøst og sett ord på at mamma og pappa gikk, at det er leit og at du forstår.

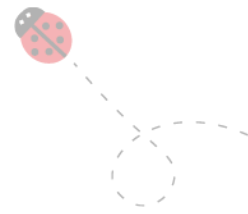
Kjennetegn på trygg tilknytning:

- ↪ Barnet søker trøst og tar imot trøst.
- ↪ Barnet hviler kroppen mot den voksne og blir rolig og avspent når den voksne tar barnet inntil seg/løfter opp barnet.
- ↪ Den voksne fungerer som en "ladestasjon" for barnet (barnet leker, blir sliten/lei/frustrert etc. og trenger så nærhet/kos/trøst før det kan leke videre).
- ↪ Barnet gir den voksne klem, vil sitte på fanget o.l.
- ↪ Barnet vet hvor den voksne befinner seg.
- ↪ Barnet ber om hjelp.
- ↪ Barnet er glad og fornøyd sammen med de voksne.
- ↪ Barnet samarbeider som oftest med de voksne.
- ↪ Barnet responderer raskt på adekvat grensesetting fra de voksne.
- ↪ Barnet viser den voksne positive reaksjoner om morgenen.

(Kilde: Broberg, Broberg og Hagstrøm, 2012)

Trygghetssirkelen / Circle of security (COS)

I trygghetssirkelen er tilknytningspersonens hovedoppgave å være en trygg base for barnets utforskning, lek og læring, ta imot barnet når det har behov for trøst og omsorg. Barnet skal være trygg på at det blir trøstet når det føler ubehag.

Trygghetssirkelen

Foreldre med fokus på barnets behov

© Cooper, Hoffman, Marvin, & Powell, 1999

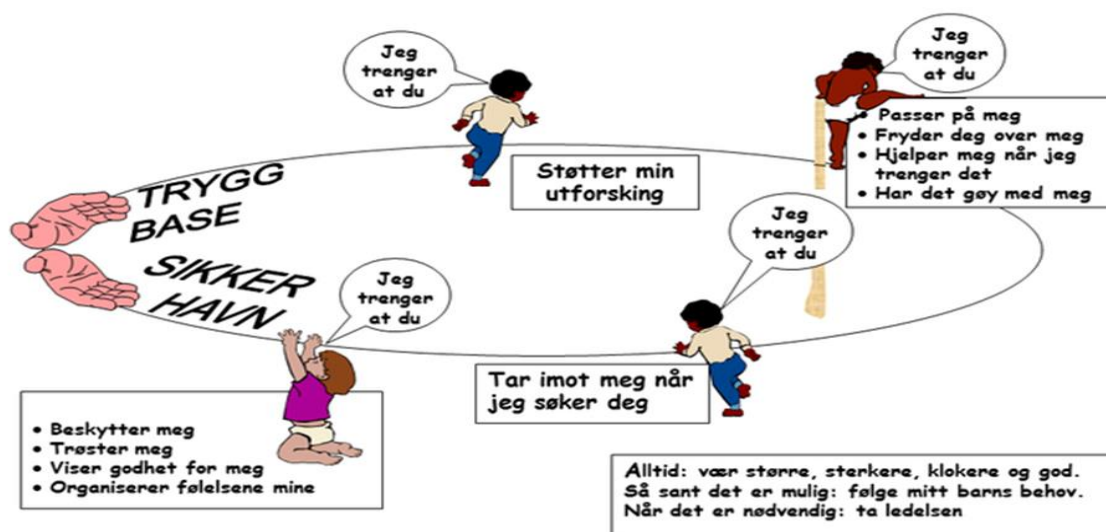

Fig 1: Trygghetssirkelen (Powell, Cooper, Hoffman og Marwin)

Den øverste delen av sirkelen representerer et barns behov når det utforsker: «pass på meg», «fryd deg over meg», «hjelp meg» og «ha det gøy sammen med meg». Den nederste delen av sirkelen representerer et barns behov når tilknytningsadferden er aktivert: «beskytt meg», «trøst meg», «vis godhet for meg» og «organiser følelsene mine». Barn forteller den voksne at noe er galt gjennom sine følelsesreaksjoner og adferd, men ikke alltid på den måten de voksne hadde tenkt eller forventet.

Tilknytningsperson

Når barn begynner i barnehage, trenger de raskt å oppleve trygghet. Både gode og forutsigbare rutiner og samspill med sensitive og emosjonelt tilgjengelige ansatte er viktig. I den første tiden i barnehagen skal barnet og foresatte derfor få én tilknytningsperson å forholde seg til på avdelingen / basen. Som tilknytningsperson er du sammen med foreldre og barn hele tiden under tilvenningen og jobber bevisst med å etablere en god relasjon til barnet. Ved blant annet å observere foreldre og barn sammen, vil du få nyttig informasjon om barnet som letter egen bli-kjent prosess. Dette gjøres for å skape trygghet og etablere tilknytning mellom barnet, foresatte og barnehagen.

Små barn etablerer lettest relasjoner til ansatte som er sensitive, fanger opp og deler deres følelser. Det er dette som får dem til å føle seg forstått. Små barn trenger særlig å erfare at

deres vanskelige følelser blir akseptert og regulert på gode måter. Men små barn er også nysgjerrige utforskere og vil etablere kontakt når du støtter deres utforskning av nye leker og kontakt med andre barn. Sensitive medarbeidere griper øyeblikk med mulighet til god kontakt med ulike barn der og da. De skjønner når de skal være aktive overfor barna og når de rolig skal være til stede i situasjonen.

Tilknytningsperson har som oppgave å gi foresatte informasjon om barnehagens dagsrytme og arbeidsmåter, gi foresatte støtte og råd ved behov gjennom tilvenningen, slik at man sammen støtter opp under barnets prosess med å finne seg til rette i barnehagen.

Velkommen til oss i Lindeberg FUS barnehage.

Vi gleder oss til å bli kjent med dere!

Kontaktinformasjon:

Siv Monica Eriksmoen, daglig leder i Lindeberg FUS barnehage

Mobil: 95 30 47 05

E-post: dl.lindeberg@bhq.no